

KA – Ingrid B. Tenfjord

KA har en stund ønsket å få en god oversikt over saker knyttet til seksuelle krenkelser og overgrep i Den norske kirke. Det har jo i regi av Kirkerådet vært innhentet tall på bispedømmerådsnivå i noen år. KA har ikke tidligere gjort tilsvarende fra fellesrådene. Grunnen til det er blant annet at vi ikke har kommet frem til en tilfredsstillende måte å få sikre tall på. I tillegg anser vi det viktig å ha en plan for hva tallene benyttes til utover å gi en oversikt – særlig om de kan ha noen nytte i forhold til forebygging og planarbeid. Imidlertid har vi nå ønsket å prøve denne innhenting av tall, for deretter å vurdere om dette er en type undersøkelse som skal gjentas jevnlig. Vi har også benyttet anledningen til å forespørre fellesrådene om i hvilken grad de har behov for rådgivning på feltet, og om de har på plass en lokal beredskapsplan for forebygging og oppfølging av slike saker.

Når det gjelder selve undersøkelsen, er dette helt ny empiri. Undersøkelsen ble avsluttet for et par uker siden, og tallene offentliggjøres for første gang i dag. Ulempen når vi har så mange fellesråd, er at det blir vanskeligere å få en høy svarprosent. Til sammen har 66,4 % av fellesrådene – totalt 282 – avgitt svar på denne undersøkelsen. Det var en anonym spørreundersøkelse sendt på e-post til fellesrådene ved kirkevergen. Den var åpen i cirka tre uker, med to purringer.

Med tanke på fare for dobbelrapportering i forhold til den bispedømmevise undersøkelsen, har vi lagt inn et kontrollspørsmål tilknyttet hver sak om den også er rapportert til bispedømmeråd eller biskop tidligere. I forhold til nevnte undersøkelse har vi også et noe videre fokus i vår undersøkelse. Dette er blant annet knyttet til at vi også spør om trakassering og krenkelser etter arbeidsmiljøloven og likestillingsloven. Det kan gjøre at flere typer saker rapporteres her enn i de bispedømmevise undersøkelsene. Det også verdt å være oppmerksom på at den tidsepoken som vi har spurt om i vår undersøkelse er fra 1.1.2009 og fram til oktober/november 2010. Siste bispedømmevise undersøkelse gjelder 2008 og 2009, så det er noe skjevhet i periodene som gjør at tallene ikke korresponderer helt.

Hovedspørsmålet til fellesrådene var om de hadde mottatt henvendelser om, fra eller på vegne av personer som mener seg utsatt for seksuelle krenkelser eller overgrep. For de som svarte bekreftende på det, så hadde vi noen tilleggsspørsmål knyttet til hver av sakene. Totalt ble det innmeldt 21 saker. Disse er fordelt på følgende måte:

- 1 sak om seksuell omgang etter straffeloven
- Ingen saker om seksuell handling etter straffeloven
- 9 saker om seksuelt krenkende eller uanstendig atferd etter straffeloven
- 6 saker om trakassering eller krenkelse etter arbeidsmiljøloven eller likestillingsloven
- 5 ikke kategoriserte saker

Det positive er at det altså stort sett ikke meldes om de groveste sakene. Vi har fått innmeldt én sak om seksuell omgang, altså den mest alvorlige kategorien i straffeloven. Det var også et kommentarfelt på dette spørsmålet. Kommentarene der tydet på at de fem ikke kategoriserte sakene sannsynligvis vil ligge i de to sistnevnte kategoriene knyttet til krenkelser – men det kan vi ikke si for sikkert. I forhold til antallet respondenter, så var det 266 som rapporterte at de heldigvis ikke hadde hatt noen innmeldte tilfeller av seksuell krenkelse, trakassering eller overgrep. 12 fellesråd rapporterte om én sak hver. Tre fellesråd hadde to saker og ett fellesråd rapporterte om tre saker i den aktuelle tidsperioden.

Som nevnt spurte vi alle som meldte om saker om vedkommende sak også var innmeldt tidligere til biskop eller bispedømmeråd. Nesten halvparten av sakene, ni, var tidligere innmeldt. Det er ikke sikkert de er med på den siste bispedømmevise statistikken likevel, på grunn av de avvikende tidsperiodene, men de er i alle fall tidligere innrapportert også den veien.

Når det gjelder krenkedes alder, er rapporteringen lite hyggelig lesning. Av de totalt 21 sakene, så var krenkede i 12 av tilfellene under 16 år. I sju tilfeller var krenkede 16 år eller eldre. I de to siste sakene er alder ikke oppgitt.

Vi stilte også spørsmål om eventuell politianmeldelse knyttet til hver innmeldt sak. Knappt halvparten av tilfellene, totalt åtte, oppgis å være politianmeldt. Av de åtte som er politianmeldt så var sju tidligere innmeldt til biskop eller bispedømmeråd. Og nesten alle, seks av de åtte sakene som er politianmeldt, omhandlet også krenkede under 16 år. Den ene mest alvorlige saken, knyttet til seksuell omgang, er også politianmeldt.

Vi har også med en helt kort oversikt over anklagede og krenkedes tilknytning til Den norske kirke. Når det gjelder anklagede, var/er cirka 60 % av disse ansatt i fellesrådet, altså lokalkirkelig ansatte. Resten var i hovedsak frivillige. I forhold til de mulig krenkede, så var omtrent halvparten deltakere i ulike aktivitetstilbud som menighetene har; Kor, leir, konfirmantundervisning og så videre. Den andre halvparten er fordelt omtrent likt på ansatte og frivillige.

Det vil utarbeides en nærmere rapport knyttet til denne undersøkelsen. I tillegg vil hovedtallene legges ut på vår hjemmeside i dag.